C/2023/457

1.12.2023.

P9_TA(2023)0098

Revizija sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova EU-a

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 18. travnja 2023. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i Uredbe (EU) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211A (COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(C/2023/457)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2021)0551),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 192. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0318/2021),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir obrazloženo mišljenje češkog Senata, podneseno u okviru protokola br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, u kojemu se izjavljuje da nacrt zakonodavnog akta nije u skladu s načelom supsidijarnosti,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 8. prosinca 2021. ([1]),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 28. travnja 2022. ([2]),

— uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 8. veljače 2023. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir odluku Konferencije predsjednika od 9. ožujka 2023. kojom se Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane daje ovlast da razdijeli zakonodavni postupak i nastavi s podnošenjem dvaju zasebnih pročišćenih tekstova za razmatranje na plenarnoj sjednici.,

— uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za proračune, Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za razvoj i Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A9-0162/2022),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju ([3]);

2. prima na znanje izjave Komisije priložene ovoj Rezoluciji;

3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;

4. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

([1]) SL C 152, 6.4.2022., str. 175.
([2]) SL C 301, 5.8.2022., str. 116.
([3]) Ovo stajalište zamjenjuje amandmane usvojene na sjednici 22. lipnja 2022. (SL C 32, 27.1.2023., str. 108.).

P9_TC1-COD(2021)0211A

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 18. travnja 2023. radi donošenja Direktive (EU) 2023/… Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Direktivi (EU) 2023/959.)

PRILOG ZAKONODAVNOJ REZOLUCIJI

Izjava Komisije prilikom donošenja Direktive (EU) 2023/959 ([1]) Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije

Inovacijski fond i pomorstvo

U skladu s primjenjivim pravilima, u okviru posebnih tema za pomorski promet u pozivima na podnošenje prijedloga iz članka 10.a stavka 8. trebalo bi do 2030. dodijeliti 20 milijuna jedinica u tim područjima.

Transparentnost tržišta

Kako bi se dodatno poboljšale cjelovitost i transparentnost europskog tržišta ugljika, Komisija će donijeti izmjene delegiranih akata kojima se uređuju dražbe emisijskih jedinica i funkcioniranje Registra Unije kako bi se poboljšalo regulatorno izvješćivanje i praćenje tržišta emisijskih jedinica i njihovih izvedenica, promicalo sprečavanje i otkrivanje zlouporabe tržišta i pridonijelo održavanju uređenih tržišta emisijskih jedinica i povezanih izvedenica.

Člankom 36. Uredbe Komisije (EU) br. 1031/2010 (Uredba o dražbama) utvrđuje se da dražbovna platforma mora izvješćivati nadležno nacionalno tijelo imenovano u skladu s Direktivom 2014/65/EU (MiFID II) o potpunim i točnim pojedinostima svake transakcije. U predstojećoj reviziji Uredbe o dražbama Komisija će propisati da se podaci o dražbama moraju dostaviti i izravno Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA). To će poboljšati učinkovito praćenje dražbi emisijskih jedinica i povezanosti sa sekundarnim tržištem.

Člankom 55. stavkom 4. Uredbe Komisije (EU) 2019/1122 (Uredba o Registru) predviđa se da se nakon pokretanja prijenosa emisijskih jedinica u Registru Unije moraju označiti isključivo bilateralne OTC transakcije. Međutim, sudionici na tržištu ne provode sustavno to označivanje. Komisija će izmijeniti zahtjev za označivanje isključivo bilateralnih OTC transakcija kako bi se bolje informirali vlasnici računa i osigurala bolja provedba te odredbe. Usto će provesti tehničke prilagodbe sustava Registra Unije kako bi to označivanje postalo obvezno za izvršenje transakcija.

Kako bi se poboljšala kvaliteta podataka dostupnih regulatorima tržišta za takozvano promptno tržište emisijskih jedinica, Komisija će izmijeniti i Uredbu o Registru kako bi regulatorima tržišta omogućila da zahtijevaju redovit pristup podacima iz Registra Unije. To će regulatorima omogućiti da primaju pravodobne informacije koje se mogu unakrsno provjeriti s dobivenim regulatornim podacima o tržištima izvedenica i da prema potrebi interveniraju kako bi europsko tržište ugljika i dalje pravilno funkcioniralo.

Naposljetku, Komisija želi podsjetiti da se od siječnja 2018. emisijske jedinice klasificiraju kao financijski instrumenti u skladu s Direktivom o tržištu financijskih instrumenata (MiFID II). Prije su samo ugovori o izvedenicama u vezi s emisijskim jedinicama bili obuhvaćeni pravilima financijskog tržišta. U praksi se tom klasifikacijom uvode vrlo specifične obveze za subjekte koji trguju na europskom tržištu ugljika.

U skladu s člankom 58. Direktive 2014/65/EU (MiFID II) svi sudionici na tržištu moraju svakodnevno izvješćivati o broju pozicija koje drže na tržištu ugljika (izvješćivanje o poziciji). Ta izvješća o pozicijama podnose se relevantnim nacionalnim nadležnim tijelima i tjedno ih objavljuje ESMA.

U skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 (MiFIR) sudionici na tržištu moraju izvješćivati nacionalna tijela i o pojedinostima svih svojih financijskih transakcija emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama, uključujući OTC transakcije (obveza izvješćivanja o transakcijama). U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 596/2014 (Uredba o zlouporabi tržišta) svi sudionici na tržištu podliježu strogim pravilima o sprečavanju zlouporabe tržišta, među ostalim pravnoj obvezi da obavješćuju relevantna financijska tijela o sumnjivom trgovanju.

Sudionici na tržištu moraju o svojim transakcijama emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama izvješćivati relevantna nacionalna nadležna tijela, koja su odgovorna za nadzor tržišta ugljika. Na europskoj razini njihovo djelovanje koordinira ESMA, kao što je slučaj i za druge financijske instrumente.

([1]) SL L 130, 16.5.2023., str. 134.

Uporaba prihoda

Komisija smatra da članak 3.d stavak 4., članak 10. stavak 3. i članak 30.d stavak 6. Direktive 2003/87/EZ ne obvezuju države članice da izdvajaju sredstva na nacionalnoj razini. Direktivom se utvrđuju izvor prihoda i opće svrhe, a države članice mogu među njima birati za što će upotrijebiti te prihode.

Komisija potvrđuje da države članice nisu obvezne namijeniti prihode od dražbi emisijskih jedinica u okviru ETS-a, ali da mogu upotrebljavati „ekvivalent u financijskoj vrijednosti" tih prihoda.